

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ
PHÒNG THÔNG TIN - VĂN HÓA

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh
Hà Nội, Việt Nam
Điện thoại: 84-4-831-4580 -- Fax: 84-4-831-4601

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO HOA KỲ
NHỮNG VẤN ĐỀ TOÀN CẦU, THÁNG 4/2002
ĐẠT ĐƯỢC SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG:
BÀI HỌC VÀ THÁCH THỨC PHÍA TRƯỚC

Frannie A. Lautier
Phó Chủ tịch, Học viện Ngân hàng Thế giới

Năm ngoái, Ngân hàng Thế giới đã cho hơn 100 nước đang phát triển vay hơn 17.000 triệu đô-la, với mục tiêu chính là giúp giảm đói nghèo. Tin tưởng rằng tri thức xây dựng nên năng lực và xây dựng năng lực dẫn đến tăng trưởng, an ninh và trao thêm sức mạnh cho người nghèo, phần lớn công việc của ngân hàng tập trung vào việc thúc đẩy giáo dục và chia sẻ kiến thức và kinh nghiệm. Biện pháp giáo dục của ngân hàng bao gồm các cải cách như mạng lưới tri thức điện tử toàn cầu, học từ xa để mở rộng phạm vi phổ cập kiến thức và giáo dục, từ đó cải thiện chất lượng cuộc sống và giảm bớt đói nghèo trên thế giới.

Phát triển bền vững là nhiệm vụ trung tâm của Ngân hàng Thế giới về vấn đề giảm đói nghèo. Trong 10 năm qua đã có những tiến bộ trong việc giảm đói và tình trạng đói nghèo tuyệt đối đã được giảm đáng kể cho dù số người nghèo vẫn tăng lên. ở thế hệ trước, tuổi thọ đã tăng thêm 20 năm và số người trưởng thành biết chữ đã tăng gấp đôi. Tuy nhiên, gần 3.000 triệu người - chiếm một nửa dân số thế giới - sống dưới mức 2 đô-la một ngày, 1.500 triệu người không được uống nước sạch và trong 25 năm tới, dân số thế giới sẽ tăng thêm 2.000 triệu người, chủ yếu là ở các nước nghèo.

Nhiệm vụ xóa đói giảm nghèo và nỗ lực vì sự phát triển bền vững của Ngân hàng Thế giới có nghĩa là thực thi công việc vượt ra ngoài khuôn khổ những lĩnh vực truyền thống như môi trường, nông nghiệp, y tế, giáo dục, năng lượng, nước sạch và vệ sinh, phát triển xã hội và cơ sở hạ tầng. Cách tiếp cận đối với phát triển bền vững của chúng ta là phải cam kết xây dựng các mối quan hệ hợp tác lâu dài với các đối tác trong khu vực công cộng và tư nhân và với xã hội dân sự để xây dựng năng lực và giúp khách hàng của chúng ta đạt được các mục tiêu phát triển bền vững.

Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ (MDGs) là một khuôn khổ cho tất cả các nỗ lực xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững của chúng ta. Những mục tiêu này, được 150 nguyên thủ quốc gia và chính phủ nhất trí tại Hội nghị Thượng đỉnh Thiên niên kỷ của Liên Hợp Quốc vào năm 2000, là những mục tiêu có thể định lượng được mà chúng ta cần để cùng xác định sự tiến bộ trên toàn cầu trong việc cải thiện điều kiện

sống. Chương trình và chính sách cho vay của chúng ta trực tiếp hỗ trợ đạt được Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ.

Biến bài học và kinh nghiệm hoạt động thành chính sách và hành động

Ngân hàng Thế giới sử dụng các bài học kinh nghiệm của mình trong việc thực hiện các dự án và chương trình xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững để tăng cường trợ giúp các nước đang phát triển. Ngân hàng đã tăng hiệu quả của các chương trình thông qua các chương trình hỗ trợ quốc gia có chọn lọc hơn, nhiều bên tham gia hơn và được điều phối tốt hơn. Là một trong những nguồn cung cấp viện trợ phát triển lớn nhất trên thế giới, trong năm qua Ngân hàng Thế giới đã cho hơn 100 nước đang phát triển vay hơn 17.000 triệu đô-la, với mục tiêu chủ yếu là giúp xóa đói giảm nghèo. Chỉ có thông qua phát triển bền vững thì số tiền trợ giúp này mới có hiệu quả.

Ngân hàng Thế giới là tổ chức quốc tế lớn nhất thế giới cung cấp tài chính cho các chương trình y tế và giáo dục và cho cuộc chiến toàn cầu chống HIV/AIDS. Kể từ năm 1996, chúng ta đã phát động hơn 600 chương trình chống tham nhũng và các sáng kiến quản lý ở hầu hết 100 nước khách hàng. Từ năm 1988, Ngân hàng Thế giới đã trở thành một trong những tổ chức cung cấp tài chính quốc tế lớn nhất cho các dự án đa dạng sinh học và tổng số vốn đầu tư hiện nay cho các dự án với các mục tiêu rõ ràng về môi trường là 16.000 triệu đô-la.

Ngân hàng Thế giới đang giải quyết những vấn đề môi trường toàn cầu như một cơ quan thực hiện của Chương trình Hỗ trợ Môi trường Toàn cầu (GEF) và hợp tác chặt chẽ với GEF trong việc hỗ trợ các dự án về bảo tồn đa dạng sinh học cũng như các dự án xử lý vấn đề thay đổi khí hậu, loại bỏ dần các chất làm phá huỷ tầng ozôn và bảo vệ các nguồn nước của thế giới. Thông qua hợp tác với Quỹ Đa phương của Nghị định thư Montreal, chúng ta hỗ trợ các chương trình ở 20 nước về loại bỏ dần các chất phá huỷ tầng ozôn. Việc đưa các ưu tiên của Công ước Đa dạng sinh học, Công ước khung về Thay đổi Khí hậu và Công ước về Sa mạc hóa vào các giao dịch tín dụng đầu tư thường kỳ đang được thực hiện.

Chiến lược xóa đói giảm nghèo

Chiến lược xóa đói giảm nghèo có hiệu quả và việc cho vay giúp xóa đói giảm nghèo là điều cốt lõi để đạt được các mục tiêu phát triển. Nhiều bài học của các nước về xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững đang được biến thành hành động cụ thể thông qua quy trình xây dựng Báo cáo Chiến lược Xóa đói Giảm nghèo (PRSPs). James D. Wolfensohn, chủ tịch Ngân hàng Thế giới gần đây mô tả PRSP là các chiến lược cần được "dựa trên sự tham gia rộng rãi và đồng ý của công dân, toàn diện về phạm vi, triển vọng về lâu dài, hướng vào kết quả và được sự hỗ trợ của các đối tác nước ngoài" (Phát biểu khai mạc tại Hội nghị quốc tế về Chiến lược Xóa đói Giảm nghèo, ngày 14/1/2002). Phương thức xóa đói giảm nghèo này công nhận rằng phát triển là một quá trình toàn diện, theo chính thể và dài hạn và cũng công nhận tính chất đa chiều của vấn đề đói nghèo.

Chiến lược xóa đói giảm nghèo của quốc gia là cơ sở cho toàn bộ các hoạt động cho vay có điều kiện của Ngân hàng Thế giới và Quỹ Tiền tệ Quốc tế cũng như giảm nợ theo Sáng kiến dành cho các nước nghèo mắc nợ nhiều (HIPC). Tám mươi nước đã hoàn tất PRSP đầu tiên và hơn 40 nước đã chuẩn bị PRSP tạm

thời. Cùng hợp tác với cộng đồng các nước tài trợ và Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF), 24 nước nghèo mắc nợ nhiều sẽ nhận được hơn 34.000 triệu đô-la tiền giảm nợ.

Giáo dục và xây dựng năng lực

Chương trình Nghị sự Thế kỷ 21, hiệp định chính của Hội nghị Thượng đỉnh về Trái đất ở Rio năm 1992, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc xây dựng năng lực cho phát triển bền vững. Ngân hàng Thế giới hoàn toàn cam kết về vấn đề giáo dục và xây dựng năng lực cũng như những vấn đề cơ bản trong quá trình xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững. Phần lớn công việc của chúng ta tập trung vào việc thúc đẩy giáo dục, chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm và xây dựng năng lực của người dân và các thể chế.

Quá trình học hỏi của chúng ta có nghĩa là thu được ích lợi từ những bài học thành công và thất bại cũng như các bài học của người khác. Tri thức xây dựng nên năng lực và xây dựng năng lực dẫn đến sự tăng trưởng, an ninh và tăng thêm sức mạnh cho người nghèo. Chúng ta đã thấy rằng cách tốt nhất để xây dựng năng lực là tạo ra một môi trường thuận lợi trong đó tri thức của địa phương có điều kiện phát triển và đóng góp vào tri thức toàn cầu; nơi mà mọi người học hỏi lẫn nhau đồng thời tự nâng cao chính bản thân mình; nơi mà tri thức toàn cầu và tri thức trong nước hình thành hành động và tác động đến sự thay đổi. Khả năng xã hội giải quyết vấn đề và cải cách là chìa khóa cho phát triển bền vững. Đó là điều mà quá trình học hỏi đảm bảo.

Viện Ngân hàng Thế giới (WBI) ủng hộ chương trình học hỏi và nâng cao tri thức của ngân hàng thông qua xây dựng năng lực, cung cấp các chương trình giáo dục và tư vấn chính sách để giải quyết các vấn đề trọng tâm đối với xóa đói giảm nghèo và phát triển bền vững. WBI hiện nay đang thực hiện gần 600 chương trình giáo dục và thu hút hơn 48.000 người tham gia ở 150 nước thông qua sự hợp tác với hơn 160 tổ chức đối tác.

Thông qua các quan hệ đối tác này, bao gồm quan hệ với các thể chế địa phương, cũng như các nước tài trợ và khu vực tư nhân, Ngân hàng Thế giới và các tổ chức đối tác đang sử dụng công nghệ để giúp đưa tri thức đến những khu vực xa xôi hẻo lánh nhất và không thể tiếp cận được. Phương pháp học hỏi của chúng ta thường kết hợp học tại lớp và học từ xa thông qua các phương tiện truyền thông mới và truyền thống, kể cả Internet và hội nghị từ xa.

Chúng ta đang tiến những bước dài trong việc thu hẹp khoảng cách kỹ thuật số, ví dụ, thông qua việc phát triển và sử dụng rộng rãi các mạng lưới tri thức điện tử toàn cầu và các chương trình học từ xa như Mạng lưới Đào tạo Từ xa Toàn cầu (GDLN). Những hình thức cải cách này sẽ mở rộng phạm vi phổ biến tri thức và giáo dục vì sự phát triển bền vững để nâng cao chất lượng cuộc sống và giảm đói nghèo trên toàn cầu.

Khách hàng sử dụng tri thức và các cơ hội học tập mà WBI mang lại cho họ để tạo ra sự thay đổi thực sự ở đất nước họ. Một công chức ở Chiapas, Mexico, theo học một đợt giáo dục về chống tham nhũng dành cho các công chức đã thực hiện một chương trình như vậy ở bang của mình khi về nước. Những thay đổi mà ông ta tạo ra làm tăng 64% nguồn lực thu được ở bang này.

Sự tham gia của Ngân hàng Thế giới tại WSSD

Ngân hàng Thế giới đang đóng một vai trò tích cực trong việc chuẩn bị cho Hội nghị Thượng đỉnh Thế giới về Phát triển Bền vững (WSSD) sẽ được tổ chức ở Johannesburg vào tháng 8 năm 2002. Như lời của ông Ian Johnson, Phó Chủ tịch ngân hàng phụ trách về Mạng lưới Phát triển Bền vững về Môi trường và Xã hội (ESSD) trong cuộc họp gần đây nhất của Ủy ban chuẩn bị: "Phương pháp tiếp cận của Ngân hàng Thế giới đối với sự phát triển bền vững đã thay đổi đáng kể từ Hội nghị Thượng đỉnh về Trái đất ở Rio năm 1992. Chúng ta đã chú trọng hơn vào vấn đề đói nghèo, hỗ trợ nhiều hơn cho các dịch vụ xã hội, tăng trưởng công bằng trên diện rộng, quản lý hiệu quả và gắn bó xã hội, và đang kết hợp vấn đề giới và môi trường vào các nỗ lực phát triển." Khi chúng ta cùng nhau tiến tới Hội nghị thượng đỉnh Johannesburg, Ngân hàng Thế giới:

- ủng hộ Liên Hợp Quốc và đang tham gia đầy đủ vào các cuộc họp trụ bị ở cấp khu vực và toàn cầu nhằm chuẩn bị cho hội nghị thượng đỉnh;
- ủng hộ trọng tâm xóa đói giảm nghèo của chương trình nghị sự vì phát triển bền vững;
- ủng hộ mạnh mẽ việc kết hợp các mục tiêu của hội nghị và các mục tiêu của Chương trình phát triển Thiên niên kỷ;
- hy vọng sẽ thấy có sự tăng lên về viện trợ phát triển nước ngoài, huy động nguồn lực trong nước và tiếp cận thị trường;
- thúc giục đưa ra "trách nhiệm đối với phát triển bền vững" trong báo cáo của quốc gia.

Ngân hàng Thế giới đang chuẩn bị một số đóng góp cho Hội nghị thượng đỉnh Johannesburg. Báo cáo phát triển của Ngân hàng Thế giới 2002/2003 với tên gọi "Phát triển bền vững với nền kinh tế năng động: Tăng trưởng, đói nghèo, liên kết xã hội và môi trường" sẽ giúp hình thành quan điểm thống nhất về phát triển bền vững. Chúng ta cũng đang tiến hành công tác phân tích về một số vấn đề chủ chốt, bao gồm việc tài trợ có tính cải cách cho phát triển bền vững, liên hệ giữa nghèo đói và môi trường, trách nhiệm "xanh" và xem xét lại việc thực hiện Chương trình Nghị sự Thế kỷ 21.

Thách thức trong tương lai

Chúng ta phải đối mặt với những thách thức to lớn trong việc giảm đói nghèo trên toàn cầu và nâng cao chất lượng cuộc sống cho mọi người trên toàn thế giới. Chúng ta cần tiếp tục gia tăng những nỗ lực phát triển thành công dựa trên các bài học thu được. Chúng ta cũng cần chia sẻ tri thức và kinh nghiệm về những gì đã thực hiện theo cách thức sẽ mang lại tác động lớn hơn trên một phạm vi rộng hơn. Bản chất và mức độ quan trọng của những thách thức này sẽ khác nhau phụ thuộc vào bối cảnh từng khu vực, quốc gia và địa phương.

Phần lớn tác động mà chúng ta tạo ra bắt nguồn từ những công việc được thực hiện ở cấp cơ sở. Các thể chế đối tác ở các nước khách hàng đóng vai trò ngày càng quan trọng hơn trong việc đảm bảo rằng các chương trình được xây dựng trên cơ sở điều kiện thực tế về văn hóa xã hội ở cơ sở. Quan hệ làm việc của chúng ta với các đối tác cũng giúp xây dựng năng lực dài hạn ở cơ sở.

Trên phạm vi toàn cầu, Ngân hàng Thế giới sẽ tiếp tục hợp tác với các chính phủ, xã hội dân sự, các tổ chức đa phương và khu vực tư nhân. Như ông Ian Johnson đã nói, "Trong khi tiến lên phía trước, chúng ta phải hướng tới việc tăng thêm tác động của chúng ta về những kết quả, hoạt động trên một phạm vi tương ứng với sự thách thức đối với phát triển. Và để thực sự hiệu quả, chúng ta cần cộng tác với nhau".

Chú ý: Các quan điểm trong bài viết này không nhất thiết phản ánh quan điểm hay chính sách của chính phủ Hoa Kỳ.

Toàn văn bằng tiếng Anh của bài viết có trên Internet tại:

<http://usinfo.state.gov/journals/itgic/0402/ijge/gj05.htm>